

Alexander.

Synonymer. Kejser Alexander, Emperor Alexander m. fl.

Historie. Sorten er af russisk Oprindelse og skal allerede i Slutningen af det 18. årh. have været alm. dyrket omkring Moskva under Navn af Aporta. I Henhold til Bredsted indførte Planteskoleejer Lee ved London den til England fra Riga i 1817; fra England udbredtes Sorten så til Nabolandene. Den er beskrevet i en lang Række ældre og nyere pomologiske Værker; hos os af Bentzien i »Håndbog for Frugttrædyrkere« 1861, »Den danske Frugthave« 1869 og i H. C. Bredstedts »Håndbog i dansk Pomologi«. Her til Landet er Sorten formentlig indført af Det kgl. danske Haveselskab, i hvis Fortegnelse fra 1840 den er opført. I 1856 anbefaler Selskabet den til Plantning i større Haver. Senere er den ofte anbefalet, sidst i 1914. I »Cellini-Perioden« i 1880erne var der også Interesse for Alexander, som da blev anbefalet og plantet en Del. Senere er Sorten trådt i Baggrunden. I 1920 var den Nr. 51 i Planteskolerne efter Antal Træer under Tiltrækning. Nogle Planteskoler fører den slet ikke.

Træet.

I **Planteskolen** giver den kraftige og pæne Træer, som efter en Medarbejders Angivelse vokser bedre ved Kopulation end ved Okulation.

Grundstamme. Alexander er en kraftigvoksende og længelevende Sort, som sikkert kan trives på alle de gængse Grundstammer.

Beskrivelse af Træet. Alexander danner en kraftig Stamme med tykke, skråt opadrettede Hovedgrene. Kronen er regelmæssig, bred, fladrund og noget hængende. årsskuddene er ikke meget talrige, middelkraftige og i Spidsen gråfildede. Barken er lysebrun, på Skyggesiden grøn og glinsende; på de unge Grene er Farven ligeledes grønlig. Der findes mange, uregelmæssigt spredte, langstrakte og lysegule Barkporer. Bladene på årsskuddene er meget store, omvendt ægformede og med skæv Spids; de er fladt udbredte og noget bølgede. Oversiden er lysegrøn, Undersiden grågrøn; i Randen er de meget groft savtaktede. På Dværgskuddene er Bladene — som Reglen er — af forskellig Størrelse og Form; ofte er de lange og smalle. Bladstilken er middellang til lang og ret tyk hos Langskuddets Blade. Bladfoden, der er rødlig, er bøjet ud omkring den store, tidligt udviklede Knop. Akselbladene er små og korte. Frugtknopperne er afstumpet kegleformede og brune; de sidder på korte Sporer, der ofte bæres af tynde Gene, som af Frugtvægten tynges ned. Derved kommer Frugterne til at hænge

i Kronens Periferi, hvorved Træet let kommer til at give Indtryk af større Frugtbarhed, end der svarer til Virkeligheden. Blomstringen falder midt i Sæsonen. Blomsterknopperne er af en uren rosa Farve, og de små Blomster, der delvis dækkes af Løvet, er hvidlig rosa.

Dyrkningsforhold. Alexander udvikler sig efterhånden til et stort Træ, som på Vildstamme sikkert kræver en Slutafstand af ca. 12 m. Sorten er meget hårdfør; men af Hensyn til de store Frugter, som let blæser

ned, bør den dyrkes på Steder med godt Læ. Til Jordbunden stiller den ingen særlige Fordringer; en næringsrig, ikke kold Jord vil være den bedst egnede. Ældre Træer må gødes godt for at få store og smukke Frugter. Beskæring udover de første år er ikke meget påkrævet; en Sporebeskæring for at modvirke Tendensen til at bære Frugten på lange, tynde Grene bliver for omstændelig. Hvis man i en Privathave ønsker at avle Frugter af Sorten til egen Forsyning, nås det hurtigst ved at pode den ind i et ældre, kraftigt Træ af en anden Sort. Frugtbarheden er ikke meget stor, men indtræder tidligt og er senere jævn og årlig. Frugten bliver ofte' meget stor. Frugtudynding er oftest unødvendig.

Forhold overfor Sygdomme og Skadedyr. Alexander er temmelig modtagelig for en Række Angreb. På kold, uegnet Jord kan Kræft være slem. Skurv angriber let Frugten, men værst er Frugtskimmel. På de store nedadhængende Frugter samles der let Fugtighed omkring Stilken, som kan give Anledning til Angreb af Gul Frugtskimmel (Monilia), der får Frugten til at rådne på Træet. Frugten er desuden tilbøjelig til at revne, hvorved der yderligere gives Svampen Angrebmuligheder. Grå Frugtskimmel i Blomstringstiden kan også være generende. Med Nutidens Sprøjtemidler synes der dog ikke at være nogen Vanskelighed ved at holde Træ og Frugter sunde; det er lettere for denne Sort end for mange andre. Om Sprøjteskade findes intet oplyst.

21-årigt Vildstammetræ, 5 m højt, 5 m bredt.

Frugten.

Størrelsen. Stor til meget stor, 7—7,5 cm høj og 8,5—9 cm bred.

Formen. Bred, afrundet Kegle-form. Bugen sidder under Midten, hvorfra Frugten aftager stærkt mod Bægeret, medens Stilkenden er bred og flad. Tværsnit næsten rundt. Regelmæssigt, velformet og tiltalende Æble.

Farven. Grundfarven bliver ef-terhånden grønliggul til hvidgul. Solsiden ofte helt dækket af en smuk rød Farve, overtrukket med en Dug, som giver Frugten et violet Skær. I Dækfarven findes mørkere Striber og Tegninger. Huden er tyk og sejt, glinsende og fedtet. Hud-punkterne er store og iøjnefaldende, på Solsiden er de dækket af en brun Korkdannelse. Rustfigurer kan forekomme. Ønsker man at få Frugter med kunstige Farvetegninger, er Alexander velegnet hertil. På den udvoksede Frugt klæbes da på Solsiden en Skabelon af Papir, og, når denne senere fjernes, vil Tegningen — Bogstaver, Figurer o. s. v. — stå i den gule Grundfarve omgivet af den røde Dækfarve. Sådanne Pyntefrugter går undertiden i Handelen. Frugter, der har været indbundne i Papirposer, vil egne sig særlig godt for Formålet.

Bægeret er middelstort og åbent. Bægerbladene brede, ret korte og uldede. Bægerhulen er dyb og snæver; dens Hovedribber, der er af forskellig Størrelse, fortaber sig nedover Frugten. Støvtrådene sidder under Midten i det brede og korte Bægerrør. Griflerne langt sammenvoksede, næsten glatte. ;

Stilken er middellang, undertiden lang, ret kraftig og buet; den sidder i en temmelig dyb, regelmæssig, bred kegleformet Grube, der er beklædt med en grønligbrun Rust, som stråler et Stykke op i Dækfarven. ,

Kødet er hvidt med grønne årer. Det er løst og grovt, men saftigt og af en god syrlig sød Smag med en behagelig Aroma. Vellugtende.

Kærnehuset er løgformet. Kamrene snævre, indeholdende brede og flade, middelstore, brune og som Regel veludviklede Kærner.

Modningstid. Alexander plukkes omkring 1. Oktober og har Sæson i denne og November Måned; den kan dog opbevares længere, men er tilbøjelig til at blive tør og til at skrumpe i Huden. Udsat for Angreb af Frugtskimmel (Monilia) på Lageret.

Anvendelse. Alexander er et Spiseæble af anden Rang. Det er udmærket til Køkkenbrug og fortræffeligt som Pyntefrugt.

Handelsværdien er vel i og for sig god, men da Sorten kommer på Markedet i den frugtrige Tid, må den konkurrere med mange andre. Dens Vægt og Kvalitet svarer ikke til dens Størrelse og Udseende, hvorfor den let skuffer. Sortering og Pakning er let, men de løskødede Frugter er udsat for at få Trykpletter.

Dyrkningsværdi.

Alexander, der engang fandtes plantet i alle større Haver, er efterhånden blevet en sjælden Sort, den har måttet vige for Cox's Po-mona og andre Sorter, som giver større Vægtudbytte og har en længere Salgssæson. Den kan næppe anbefales til Plantning i Almindelighed. I den egentlige Erhvervsfrugtavl kommer den ikke i Betragtning. I større Privathaver kan der være god Mening i at have et Træ af Sorten og især, hvor man sætter Pris på smukke Frugter til Dekoration. I helt små Haver kan man dyrke Sorten podet på Grundstamme Nr. IX og f. Eks. forme Træet som Snortræ og på den Måde i nogle år få det til at bære store og flotte Frugter.

Alexander. 48-årigt Dværgtræ i Landbohøjskolens Frugthave, 3,5 m højt og 7 m bredt.